

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 104

číslo: 7

18. února 2024

Cena: 12 Kč

Setkání křesťanů

7. - 9. 6. 2024 - Frankfurt n. Odrou

Milí přátelé, rádi se setkáváte s křesťany z jiných církví z různých zemí? Těší vás cestovat a poznávat nová místa, jejich kulturu a zvyky? Pokud kromě toho máte čas 7. - 9. 6. 2024, pak je tato pozvánka právě pro vás!

Setkání křesťanů je ekumenická iniciativa, která vznikla začátkem 90. let 20. století na pomezí Československa, Polska a Německa. Křesťané z těchto tří zemí z různých – převážně protestantských – církví se začali setkávat jedenkrát za 3 – 4 roky pokaždé na jiném místě, aby byli spolu, slavili bohoslužby, modlili se, povídali si a sdíleli nejrůznější zkušenosti i radosti a vzájemně se podporovali. Postupem času se připojili další křesťané ze středoevropských a východoevropských zemí. Poslední akce se uskutečnila v Budapešti v roce 2016, ty další byly zrušeny kvůli pandemii covidu.

Pokud do našich příprav a plánů nic nezasáhne, uvidíme se začátkem června ve Frankfurtu nad Odrou na německo-polském pomezí. Účastnické církve připravily bohatý program pro každého bez ohledu na věk nebo vyznání. Děti a mládež budou mít své vlastní aktivity. Budeme společně slavit bohoslužby, modlit se, diskutovat na aktuální témata. Na své si přijdou milovníci hudby všech žánrů od klasických kostelních písní a varhanních skladeb přes jazz až po techno a elektro. Nezapomenutelným zážitkem jistě bude společný stůl pro všechny zúčastněné hosty s příležitostmi k rozhovorům.

Naši církve bude ve Frankfurtu reprezentovat několik delegátů: bratr biskup Lukáš Bujna, který nás zastoupí na workshopu o církvi v sekularizované společnosti, Eva Hrabáková Vymětalová, která povede biblický workshop, Helena Smolová, která nás zastoupí ve workshopu na téma ženy v církvi a Zdeněk Kovalčík, který bude reprezentovat naši církev i s pěveckým sborem. Hostitelské církve z Braniborska a Polska už spustily web, kde se účastníci mohou přihlásit. Najdete zde vše o ubytování, stravování, programu či dopravě. <https://christlichebegegnungstage.de/tickets/>. Nechte se pozvat do města na řece Odře krátkou upoutávkou na www.youtube.com/watch?v=MCkBgukgg_M. Máte-li jakékoliv dotazy, obraťte se na delegátku Helenu Smolovou, h.smolova@centrum.cz, tel. 606 120 673. Dotazy pro sekci mládeže vyřizuje Eva Vymětalová, Eva.VymetalovaHrabakova@seznam.cz. Těšíme se na vás!

Helena Smolová

Světový den modliteb 2024 připravily křesťanky z Palestiny

První březnový pátek se můžeme v našich sborech, tak jako každý rok, připojit k lidem ve více než 170 zemích světa, kteří budou slavit Světový den modliteb. Letos program připravila ekumenická skupina křesťanských palestinských žen. Tato skutečnost vzbuzuje vzhledem k současnému izraelsko-palestinskému konfliktu u mnohých rozpaky, nicméně již při pohledu na biblický verš, kterým se ženy nechaly inspirovat – „Prosím vás... Snášejte se navzájem v lásce“ (Ef 4,1-7) – a při pročtení programu/liturgie záhy zjistíme, že je zaměřena velmi pokojně. Ženy zvou křesťany celého světa, aby se k nim připojili v modlitbách, ale i konkrétních činech lásky a štědrosti.

Výjádřit poslání Světového dne modliteb „poznávat – modlit se – konat (pomáhat)“ má i tradiční společná celorepubliková sbírka. Ta loňská (vynesla téměř 50 tisíc korun) byla poslána na Tchajwan, do střediska Garden of Hope. Letošní sbírka bude věnována na podporu rehabilitačního centra Sternberg (česky Hvězdné návrší) v Ramalláhu u Jeruzaléma pro mentálně postižené arabské dívky, které finančně a duchovně podporuje Evropská provincie Jednoty bratrské. Sbírkou zašlete na účet SDM č. 277659668/0300.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ZEMI

Název historického území Palestina se používá od roku 135 našeho letopočtu, kdy bylo potlačeno druhé židovské povstání proti Římu. Toto území mezi Středozemním mořem a řekou Jordán je, jak známo, významné pro tři

Dokončení na str. 3

Půst příhodným časem

„V čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc“. Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy!“
2. list do Korintu 6,2

Sestry a bratři, vstupujeme do postního času, který označuje apoštol Pavel jako „čas příhodný“. Je pro nás výzvou k vnitřně upřímné duchovní přípravě na Velikonoce. Příhodný čas je takový, kdy nastává přesně ta chvíle, ten správný okamžik pro to, co je důležité, a takový čas se má využít jako zvláštní příležitost. Půst je příhodný čas pro naslouchání dramatickému příběhu o Ježíšově cestě a dovršení jeho poslání ve světě. Je to příhodný čas pro modlitbu, pro soucit s druhými, kteří potřebují pomoc dobrým slovem i skutkem, pro zpytování svědomí a probouzení touhy po spravedlnosti, které nemůžeme dosáhnout jen vlastním usilováním o bezchybnost a dokonalost, ale můžeme ji přijmout především vírou jako dar od Krista (2 K 5,21). Půst je časem, kdy si můžeme při naslouchání svědectví o trpícím Kristu uvědomovat vzdálenost od Boha, od Ježíše Krista, který místo úcty od lidí a oslavy ve světě zakusil hluboké ponížení a znevážení. Půst je časem, kdy si můžeme navzdory této naší odcizenosti a vzdálenosti uvědomovat i Boží zachraňující milost a přítomnost ve světě a v našich životech. Jestliže prorok Izajáš „čas příhodný“ a „den spásy“ umísťuje do budoucnosti jako čas, na který lid teprve čeká (Iz 49,8), pak apoštol Pavel jej chápe jako to, co se již stalo v minulosti, jako událost, která nastala a která vstupuje i do naší přítomnosti. Čas postu nás tak zvláštním a jedinečným způsobem přibližuje ke Kristově spáse, která se dovršuje o Velikonocích v jeho kříži a vzkříšení.

S přáním Kristovy povzbuzující a posilující blízkosti

Tomáš Butta
patriarcha

Zasvěcení plzeňského Kostela Krista Dobrého pastýře

Kostel náboženské obce Plzeň-západ (dříve Sbor Karla Farského) v Husově ulici byl po náročné rekonstrukci po mnoha letech slavnostně znovu otevřen – požehnáním tomuto prostoru a bohoslužbou za účasti patriarchy Tomáše Butty, biskupa Lukáše Bujny, emeritního biskupa Michaela Moce, farářů Dalibora Vika, Tomáše Procházky a dalších. Slavnostní bohoslužby se účastnili také reprezentanti ostatních církví, které v Plzni působí, včetně římskokatolického biskupa Mons. Tomáše Holuba, metodistického faráře a duchovních Českobratrské církve evangelické. Nově otevřenému sboru požehnal bratr biskup Bujna, který také kázal (uvedeno níže). Zrekonstruovaný Boží chrám se nyní bude jmenovat Kostel Krista Dobrého pastýře.

Tomáš Novák

Světlo uvnitř chrámu

Chrámy je příbytkem světla. I když je v něm zhasnuto, světlo je stále přítomno a prozařuje chrámový prostor neviditelnými paprsky. Protože pravé světlo nepochází od svíček ani elektrických lamp, ale od Boha. V 18. žalmu čteme působivé vyznání: „Ty mi rozsvěcuješ světlo, Hospodine. Můj Bůh září do mých temnot.“

Možná i nám připadá, jako by v našich životech někdo zhasl, anebo máme podobný pocit, když sledujeme, co se děje v naší společnosti a ve světě. Ale světlo nikam nezmizelo! Je tady. Temnota je nepohltila. Světlo tiché a svaté božské slávy. Září do našich temnot. Náznorně se to ukazuje na Velikonoce, když se při vigílii vnáší rozsvícená svíce do potměšlého kostela se slovy: „Světlo Kristovo!“

Zasvěcujeme božskému světlu tento kostel s vědomím, že ve své podstatě je kostel shromaždištěm Kristova lidu,

Dokončení na str. 2

Světlo uvnitř chrámu

Dokončení ze str. 1

přičemž každý z nás má od Krista poslání být světlem, odleskem jeho světla v tomto světě. Máme za úkol svítit. Začneme tím, že dnes rozsvítíme tento kostel. Nikoli množstvím svíček či žárovek, ale světlem oslaveného Krista, jehož chrámem jsou lidská srdce jemu zasvěcená, jemu odevzdaná, jemu důvěřující, jeho milující a jeho následující. Prorok Simeon krásně vyjádřil svou vděčnost Bohu za dar světla: „Mé oči viděly tvou spásu, kterou jsi připravil přede všemi lidmi – světlo, jež bude zjevením národům.“ Dnes i naše oči vidí. Právě kvůli dnešnímu dni nás Bůh obdaroval očima i vnitřním zrakem víry, lásky a naděje. Nechme si osvítit náš vnitřní zrak! Staňme se živými jiskrami v ohni svatého Ducha. Vždyť Kristus, jenž je Světlem světa a Světlem života, má jedno vroucí přání: „Oheň jsem přišel uvrhnout na zemi, a jak si přeji, aby se už vznal!“ Dnes je den, kdy můžeme splnit přání našeho Pána. Nic nám už nebrání vzplanout a svítit neviditelným božským světlem do bolavých a studených míst, kde je zhasnuto, kde zdánlivě vládne tma. I kdyby dohořely svíce, praskly žárovky a nastal zkrat v elektrické síti, světlo Kristovo se neztratí. Svítí uvnitř chrámu a tím chrámem jsme i my, kteří jsme v tomto kostele utvořili společenství hořících srdcí. **Lukáš Bujna, foto: Tomáš Novák**

Ač vesmír obsáhlý
mám denně před očima
a zemi na doslech a nebe v dohledu,
přec to, co mysl má
i moje duše vnímá,
je víc, než pochopit
a říci dovedu.

Co na hladině je,
to vypovědět mohu,
leč hlubin prostory jen stěží vyslovím.
A kde se tají dno
a pramen tryská v Bohu,
což mohu vystihnout, což o tom něco vím?

Pout' za světlem: Miroslav Matouš

Z kazatelského plánu

První neděle postní

Až mě bude volat, odpovím mu, v soužení s ním budu, ubráním ho, obdařím ho slávou, dlouhých let dopřeji mu do sytosti. (Žalm 91,15-16)

První čtení: Genesis 9,8-17

Tužby postní:

- 2. Abychom Boží království a jeho spravedlnost hledali, modleme se k Hospodinu.
- 3. Abychom svých hříchů litovali a své bližní nesoudili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, z vod potopy jsi zachránil vyvoleného Noema. Svého Syna jsi uchránil před hřichem, když byl pokoušen na poušti. Obnov v nás milost, kterou jsi do nás vložil křtem. Ať tvoji andělé zůstávají s námi, aby síly zla nad námi neměly žádnou moc! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Petrův 3,18-22

Evangelium: Marek 1,9-15

Verš k obětování: Žalm 91,2

Verše k pozhnání: Žalm 91,11-12

Modlitba k pozhnání:

Bože Vykupiteli, chlebem a kalichem vína, které jsme právě přijali, posiluješ naši víru. Ved' nás, ať následujeme tvého Syna, který má slova věčného života! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 82, 235, 236, 179

O zvědavosti a zvědavosti

Zamyšlení nad starozákonním textem Izajáš 40,21-31

Myslím, že jedním ze základů náboženství je úžas. Úžas nad vesmírem, nad přírodou, nad lidstvím, a také úžas k síle, která toto vše dokázala vytvořit. Úžas, fascinace, obdiv a v neposlední řadě i navazující úcta. Náboženství to má společně s filosofií a s uměním. Je možné žít bez uchvácení, bez ohromení. Ale je to vlastně stav, který připomíná takzvanou provozní slepotu – zaslepenost, kterou mají lidé, kteří po léta někde pracují a neuvědomují si, že by něco mohlo být jinak, že je možné to samé vytvářet jednodušeji nebo lépe nebo prostě jen v krásnějším, zdravějším či příjemnějším prostředí. Člověk si zvykne na všechno – jak se říká: člověk si zvykne i na šibenici. Je to určitá otupělost či obrěnost. Způsob, jak přežít těžké či nudné záležitosti. Prostě na ně ani nemyslet, dělat, co je třeba, co se po nás chce. Bez odstupu, bez kreativního přístupu, bez otázky: Nešlo by to jinak? Zvyk je železná košile, chrání naši citlivost. Ale není zdravé žít stále v železné košili. Je třeba se znovu odhalovat ve své zranitelnosti. Ve svém dětském zvědavém pohledu. Být jako dítě, vidět vše jakoby poprvé. Zářící hvězdnou oblohu, větrem formované vlny, mohutnost stromů vzrostlých z malého semínka. Slunce plující po obloze, měsíc cestující s námi. Je třeba se znovu vracet do onoho dětského uchváceného pohledu. Vzpomínám si na svůj první pohled na moře, na jeho vlny, na jeho sílu a hluboký zvuk. Vybavuji se mi mé první pohledy odněkud z výšky z vysoké věže. Mám před očima ten nádherný pohled, který se mi naskytl,

když jsem letěl letadlem nad mraky, které slunce nasvěcovalo, a nad všemi těmi oblaky bylo už jen dokonale modré nebe. Nechápal jsem cestující, kteří si jen tak četli noviny či pospávali, jako by nás právě neobklopoval neuvěřitelný zázrak. Ježíš říkal: „Nebudete-li jako děti, jistě nevejdete do Božího království!“ Není to jen o nevinnosti, o nezkaženosti, je to i o tomto bezprostředním pohledu na svět kolem nás. O zvědavosti a zvědavosti. Je to o ochotě učit se, je to o otevřenosti. – Kdo má pocit, že už všechno ví a zná, že už všechno viděl a zažil, ten má stáří na krku a už vlastně ani žít nepotřebuje. Nic nového ho nečeká. Říkal jsem, že úžas nad světem, tedy globálně ve velkém i ve všech jeho dílčích a drobných podobách, patří k náboženství, ale i k filosofii a umění. V náboženství je ale jedno specifikum: vděčnost. Pocit vděčnosti a vyjadřování vděčnosti. Poděkování. Dík za veškerenstvo i za každého malého tvorečka, dík za momenty života. Za dar života. Patříchnou logickou reakcí je vzdání díky, vážení si života a snaha život nepromarnit. Žít život ne pouhým přežíváním, ale pokusem o plný vědomý život. Pojmout život jako úkol je samo o sobě náboženské. Ten závazek je nárokem Božím – je to Boží volání a pak povolání. Nejsme zde pro nic za nic, jsme zde, abychom žili, a tak se máme snažit, abychom byli. Jak říkal Werich: „Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. A když kouká, aby byl a je, tak má být to, co je, a nemá

být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.“ Jedním z našich úkolů je skutečně: být, kým jsme, a nedělat ze sebe něco jiného. I to, jací jsme, je dar, který bychom neměli podceňovat a měli bychom ho vzít vážně. Měli bychom rozvíjet, jací jsme, ne si vyčítat, jací jsme. Jací jsme, je součástí našeho životního úkolu. Ke křesťanskému náboženství patří ovšem nejen péče o sebe sama, o svou vlastní životní cestu, ale také péče o druhé na jejich životní cestě. Plně žít znamená mimo jiné odkrývat zdroje své životní energie. Cítit, co nás dělá silnými, a co nás oslabuje, až utlouká. Být si vědom, co mne posiluje a co mne vysává. Tato energie vychází ze zdroje, kterým je sám Stvořitel, věčný Bůh. „Ten který není zemdený, není znavený.“ – „On dává zemdenému sílu a dostatek odvahy bezmocnému.“ Této energii je třeba se držet. Je prázkladem všeho. Skrze tuto sílu vše povstává. Jak se píše v textu knihy Izajáš: „Mladíci jsou zemdení a unavení, jinoši se potácejí a klopýtají. Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jako orlové, běží bez únavy, jsou bez umdlení.“ To bych nám chtěl všem popřát, abychom dokázali hledět na svět kolem sebe a na sebe sama nově, zvědavýma očima ... a byli plní oné nepokažené božské energie, kterou často vidíme u zdravých dětí. Abychom byli odvážní, nenechali se spoutat negativní skepsí, ale otevřeli svou tvořivost, sobě i druhým k radosti a užitku.

Tomáš Novák

Nad Písmem

Na shledanou, uvidíme se na druhé straně

V USA se v r. 2006 v městečku Tallmansville v Západní Virginii stála následující událost: v dole Sago Mine vybuchl metan. Ke členům rodin horníků, které se shromáždily k modlitbám za své blízké do místního kostela, se dostala falešná zpráva, podle které bylo nalezeno naživu a vysvobozeno dvanáct horníků a jen jeden horník umřel u výbuchu. Zpráva však neříkala pravdu: ve skutečnosti byl jenom jeden jediný horník nalezen naživu a zbylých dvanáct umřelo nebo se udusilo v dole dřív, než se k nim dostaly záchranné jednotky. Později se ukázalo, že muži těsně před jistou smrtí psali odkazy svým rodinám. První takovýto odkaz, který byl sdělen veřejnosti, obsahoval kromě lásky k rodině a dětem i takovouto větu: „Není to tak zlé. Jdu jenom spát. Uvidíme se na druhé straně.“ Ten muž vlastně říkal: „Nebojte se o mě! Netrpím a mám víru, že se opět potkáme jako rodina u Boha.“ Místní farář, když týden po pohřbu horníků kázal v místním kostele, vzpomněl i tohoto horníka a jeho odkaz s otázkou na věřící: „Kdybyste věděli, že máte jenom pár hodin života, jaký vzkaz rodině a světu byste napsali? Mám naději, že každý z vás by byl schopen s plnou vážností napsat: „Na shledanou“, nebo: „Uvidíme se na druhé straně.“

Ve křtu a v našem přiznání se k němu vyjadřujeme pevně přesvědčení, že Bůh v Kristu pro nás udělal cestu a způsob, aby to „na shledanou“ a „uvidíme se na druhé straně“ bylo skutečně pravdivé a nejenom naší další mrtvou nadějí a prázdnými slovy. Ve křtu vyjadřujeme přesvědčení, že po celý náš život nás každý den Bůh jako Otec vzbudí z lože milými slovy: „Vstávej, můj milovaný synu / moje milovaná dcero!“, a že ten Boží hlas nás přivítá jednou i tam na té druhé straně: „Ty jsi můj milovaný syn, kterého jsem si vyvolil.“ Postní dobu začínáme každý rok se znakem popela na svém čele. Prožijme ji však letos s hlubokou křestní nadějí, že navzdory malosti a veliké nedokonalosti naší víry nás dokonalý Bůh s laskavým hlasem jako své milované syny a dcery bude budit z lože každý den: v časných dnech a jednou i v tom dni věčném. Díky síle našeho křtu, k němuž se přiznáváme, byť nedokonalou vírou, máme v obyčejném „na shledanou“ ukrytou celou nesmírnou sílu naší víry. V Božích rukách toto slůvko vyřčené s vírou otevírá bránu života i vstříc smrti.

Michal Devečka

Otče nebeský, děkujeme ti za dar a milost našeho křtu.
Chválíme tě za tvoji lásku, se kterou nás tvůj hlas po celý život budí do každého dne a volá:
„Vstávej, můj milovaný Synu, dcero! Tebe jsem si vyvolil, abys nesl moje světlo a pokoj do tohoto dne!“
Uč nás v pústu s vírou křtu dívat se na sebe i tebe jinak: s pokorou i nadějí,
že jednou nás tvůj hlas vzbudí i v ráno věčnosti.

Nepromarněme naše křesťanské dědictví

Milé sestry, milí bratři a posluchači rozhlasu Vltava!

... myslím si, že nás poslouchají i lidé z jiných církví, také ti, kdo s církvemi nechtějí mít nic společného, ale věří v Boha, ti, kteří berou Ježíše Krista jen jako Syna člověka, a ne Syna Božího. Možná jsou mezi vámi i ti, kdo cvičí jógu a jsou překvapeni, kolik má křesťanství s buddhismem společného, anebo i ti, kteří nebyli pokřtěni. A možná někteří z vás jen připravujete nedělní oběd a říkáte si, co nám tak ti páteři zase budou kázat... Proto chci připomenout to, co všichni při všech našich rozdílech máme společné. Všichni tady v Evropě i v Česku žijeme z dvoutisíciletého podloží křesťanské kultury a civilizace. Naše evropská kultura stojí přece na třech základech: řecké filosofii a židovském a křesťanském duchovním podkladu. Desatero dáme dohromady snad všichni. A z evangelia víme, že se máme mít všichni rádi, máme milovat své bližní dokonce jako sebe sama, máme si pomáhat, sdílet se, dělit... A taky víme, že je to dřina. Zkrátka, všichni žijeme z dědictví našich předků, jejichž odkaz lemují Cyril a Metoděj, sv. Václav, Mistr Jan

Hus, J. Amos Komenský... Na jejich duchovním a mravním dědictví stavíme dodnes. Neseme s sebou jejich zápasy, radosti, strasti, strachy, všechno dobré i zlé. Historie nám to výmluvně připomíná. Bůh také ví! Jenže teď spolu válčí dvě křesťanské země! A Židé zápasí s muslimy! Přes to všechno se zatím zdá, že křesťanská Evropa je stále skvělý projekt. EU je „in“! Všichni zde chtějí žít, bydlet, pracovat... ano, my pracovní síly potřebujeme a děti se tady moc nerodí. A tak přicházejí lidé z jiných kultur a náboženských a civilizačních okruhů a zvyklostí. Někteří prchají z válečných zón, jiní proto, že se chtějí mít tak dobře jako my. A my se snažíme obětavě pomáhat, postarat se o ně. Dělit se, sdílet – charitativní pomoc našeho národa patří k nejvyšším v Evropě. Držíme se slova apoštola Pavla – buďte pohostinní. Stále pro nás platí, „host do domu, Bůh do domu“. A také: „Vítej, kdo s dobrým úmyslem přicházíš.“ Nečekáme vděčnost. Spíš ochotu začlenit se do našeho života, sdílet ho s námi a v dobrém nás obohatit o jejich tradice. A hle – ne vždy se tak děje. Mnozí z těch, kdo k nám

přicházejí, u nás v Evropě sice chtějí žít, ale – jak u nás ve Slezsku říkáme – „ne po našimu, ale po svojimu“! A ono to někdy dohromady nejde, navíc, když se přitom snaží ten náš křesťanský vstřícný svět přeformátovat – změnit k obrazu svému. Cítíme se přitom jako napálený, podvedený a zneužitý hostitel. Přitom se tak snažíme! Až tak, že v EU odstraňujeme kříže ze stěn veřejných institucí, vepřové z jídelen, aby neurazilo... Z Vánoc (čili narození Ježíše Krista) děláme „zimní svátky“, z velikonočního Kristova vzkříšení „jarní svátky“. Nosit křížek na krku se nedoporučuje a naši židovští přátelé by vám řekli, jak nebezpečné je nosit jarmulku. Přitom se mohlo předpokládat, že s miliony uprchlíků přijdou i ti radikální a s nimi i antisemitismus. V 21. století! Atentáty na židy a křesťany, no-go zóny, kde chtějí šariu, zabíjení misionářů. Do kolínské katedrály a vídeňského Stefánsdomu mohli k večeři Páně přistupovat křesťané jen po důkladné policejní prohlídce. V Berlíně se chce vyhlásit chalífát. Kde to jsme? Co s tím? Papež František řekl, že náboženství židů

a křesťanů jsou dnes nejpronásledovanější. A v Evropě nastalo „korektní“ ticho. Evropa mlčí a přešlapuje. Ano, je dobře, že jsme v EU, ba i v NATO, ale tady jde o mnohem víc. Ne, nepletu se do politiky, to je věc ideologická a v čase velmi rychle proměnlivá. Ani nestraším – jak bych mohl? Vždyť jsme o Vánocích slyšeli: Nebojte se, dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově (a Betlém byl o Vánocích uzavřen). Za pár týdnů o Velikonocích uslyšíme totéž: Nebojte se, Kristus byl vzkříšen, aby každý, kdo v něho věří a následuje ho, nezahynul, ale měl život věčný... O tomhle dvoutisíciletém základním dědictví teď mluvím! My je opouštíme a promarníme svou vlastní nevěrohodností a teď i neodpovědností, s jakou nakládáme s tím, co máme opečovávat a strážit. Kultura (colere) znamená pečovat, ochraňovat. Ano, máme pomáhat, ale taky chránit. Máme být obětaví, ale ne být obětí těch, kdo přicházejí s nedobrymi úmysly! Konfucius kdysi řekl, že pro spásu světa by vyjasnil pojmy. Pán Ježíš Kristus říká: Vaše řeč budiž ANO, ANO – NE, NE! Žádná korektnost a lavírování. Kristus byl

naprosto nekorektní. Nazýval věci pravými jmény – a někdy velmi tvrdě: zlé bylo zlé, dobré bylo dobré, láska byla láska... Chceme-li najít řešení, pak je třeba věci pojmenovat a mluvit o nich. Protože dokud nepojmenujeme problém, který nás trápí, bude každé řešení jen poloviční a nebezpečné. Vůbec mi nejde o moc církve – ta má jen tu moc, která jí byla daná shůry: moc sloužit. Dokonce bych řekla – a sloužit moc. Jenomže nám křesťanům dnes málokdo naslouchá; jsme rozpačití a nevíme, co s tím. (O církvi dnes spíš platí, co o ní řekla ve 14. stol. Kateřina Sienská: „Snoubenka jest celá bledá...“). Ano, chceme pomáhat, ale taky chránit dědictví našich otců a matek: křesťanskou Evropu. A nebát se. Nebát se těm, kdo mají moc a možnost rozhodovat, říct NE a DOST. Ano, Bůh sám je našťestí při díle, ale potřebuje naše ruce, nohy a hlas. Chce-li Evropa být křesťanská, být „in“, tedy musí zůstat v „INRI“ (= Ježíš Nazaretský – král židovský). Ten nápis vídáme na Božích mukách, kolem nichž často procházíme bez povšimnutí... Nebojme se. Máme ještě jednu mocnou zbraň. A to je modlitba. **Jana Šilerová**

Světový den modliteb 2024 připravily křesťanky z Palestiny

Dokončení ze str. 1
monoteistická náboženství: judaismus, křesťanství, islám. V Bibli je označováno jako Země izraelská, též Svatá země nebo Země zaslíbená. V průběhu dějin se zde vystřídala řada různých civilizací, region měl strategickou pozici jako křižovatka tří kontinentů: Asie, Afriky a Evropy.

Z HISTORIE

Historicky byla Palestina jižní součástí rozsáhlejšího území nazývaného Kanaán. Kanaanejci byli usedlí zemědělci; kmen zanikl před příchodem Pelištejců (ovládali zpracování železa, uvádějí se jako cizí kmen tzv. mořských národů), kteří se usadili v oblasti dnešní Gazy... Oblast byla během své historie svědkem invazí různých velmocí, například Asyřanů, Babylóňanů, Peršanů, Řeků a Římanů. Ve 4. století Helena, matka císaře Konstantina, navštívila Palestinu a konvertovala ke křesťanství. Konstantin ji následoval a učinil křesťanství náboženstvím říše římské. V 7. století dobyli Palestinu muslimští vládcové, později pak křižáci, Egyptané a Mongolové. V 16. století Otomanská říše nastolila svou nadvládu až do roku 1918. Po její porážce si Střední východ rozdělili Britové a Francouzi. Britský ministr zahraničí Arthur Balfour napsal vedoucí osobnosti židovské komunity ve Velké Británii, L. W. Rotschildovi, že souhlasí s tím, aby se Palestina stala židovským domovem za předpokladu respektování práv obcí nežidovských. Britové spravovali Palestinu a Jordánsko v letech 1923 – 48. Po 2. sv. válce a holokaustu se zvýšila podpora pro utvoření židovské vlasti v Palestině. Když Britové vy-

hlásili konec správy, členové Organizace spojených národů přijali v r. 1947 rezoluci o rozdělení do dvou nezávislých států: Palestina a Izrael, dále o udělení mezinárodního statutu Jeruzaléma. Ačkoliv OSN deklarovala dva státy, dodnes žádný suverénní stát Palestina neexistuje. 15. května 1948 byl vyhlášen stát Izrael a tento den nazývají Palestinci nakba (katastrofa). V letech 1947 – 1949 bylo nejméně 750 000 Palestinců vyhnáno ze svých domovů. Sionisté ovládli 78 % historické Palestiny, zničili stovky vesnic a měst, v útocích zabili asi 15 000 Palestinců, došlo k sedmdesáti masakrům. Dočasně, v letech 1948 – 1967, Jordánsko vládlo nad Západním břehem a východním Jeruzalémem, Egypt nad pásmem Gazy... Napětí mezi Izraelem a jeho sousedy vzrůstalo. V červnu 1967 Izrael zaútočil. Dopad Šestidenní války byl dramatický a dodnes přetrvává... Palestina vyhlásila v roce 1988 nezávislost na územích okupovaných Izraelem v r. 1967. Palestinci souhlasili s tím, že budou žít jen na 22 % původní země. Palestinu uznalo jako nezávislý stát 193 členských států OSN 31. července 2019 a palestinská vlajka stojí před budovou OSN v New Yorku.

PALESTINA – GAZA A ZÁPADNÍ BŘEH
Pásmo Gazy leží na východním pobřeží Středozemního moře, hraničí s Egyptem a Izraelem. Od r. 2006 bylo zcela odříznuto armádou Izraele. Toto území je velké jen asi jako Praha, ale žijí zde 2,2 miliony lidí, asi polovina jsou děti a mládež. V r. 2005 Izrael prohlásil konec okupace, vyklidil své osady v Gaze a odvolal armádu. Nicméně dál kontroloval hraniční přechody, a proto obyvatelé upadli do ekonomické bídý...

Západní břeh je oblast vzniklá na západním břehu řeky Jordán ve válce v roce 1967. V letech 1993-95 výsledkem jednání v Oslu nastalo rozdělení Západního břehu na oblasti A, B a C. Izrael udržoval vojenskou kontrolu nad celým prostorem a tím i hospodářstvím. V r. 1994 se zformovala palestinská vláda, čímž vznikly palestinské samosprávy nad oblastmi A i B. Vláda sídlí ve městě Ramalláh. Nicméně každodenní život Palestinců je omezován kontrolami na přechodech mezi A, B a C. Palestinci jimi musí procházet při cestách do školy, do práce, do kostela, k lékaři i při návštěvách blízkých.

OBYVATELSTVO

V Palestině a Izraeli žije odhadem 5 miliónů Palestinců, jejich úředním jazykem je arabština. Asi 2 % Palestinců jsou křesťané žijící uprostřed muslimské většiny. Celkový počet Palestinců rozptýlených po světě přesahuje 12 miliónů. Žijí i v tak vzdálených zemích jako USA, Kanada, Brazílie, Chile a Honduras.

KŘESŤANSTVÍ

Palestínští křesťané se ze 75 % hlásí k Řecké pravoslavné církvi. Další církve jsou: Arménská apoštolská církev, Římskokatolická církev, Řecká katolická církev, Asyrská pravoslavná církev, Asyrská katolická církev, Arménská katolická církev, Anglikánská církev, Luteránská církev, Koptská církev, Etiopská církev, Františkánští strážci Svaté země a Maronitská katolická církev. V Palestině jsou i baptisté, presbyteriáni a metodisté. Křesťané v Palestině se již dlouho angažují v ekumenickém duchu. Nezaručuje to sice vymizení sporů mezi jednotlivými církvemi, nicméně hlásají poselství Ježíše Krista nepřetržitě po dva tisíce let. Od 80. let se koná každý měsíc setkání představitelů všech církví k projednání společných záležitostí a problémů.

Konají se ekumenické bohoslužby a společným projektem je Jeruzalémská mezicírkevní kancelář, Světová rada církví a Rada církví na Středním východě. Světový den modliteb je ztělesněním ekumenického ducha mezi palestinskými ženami.

ROLE ŽEN

Ve světě panuje mínění, že jsou ženy na Středním východě pasivní a nemají žádný vliv. Nicméně palestinské ženy jsou činorodé a vlivné. Aktivně se podílejí na obdělávání půdy. Starají se o rodinu a majetek, když jsou muži zabiti nebo uvězněni. Mnohé ženy se staly významnými politickými osobnostmi. Mají význačné funkce ve vládě, v diplomacii a v soudnictví. Jejich postavení by se mělo zlepšit v církevních organizacích. První evangelickou farářkou je paní Sally Azarová. Vede

lestinské uprchlíky na Blízkém východě). Palestinci a Izraelci provozují veřejné i soukromé školy, ty jsou většinou církevní a přijímají děti všech vyznání.

DÍLO JEDNOTY BRATRSKÉ V PALESTINĚ

V Ramalláhu Jeruzaléma je rehabilitační centrum Sternberg, domov pro mentálně postižené arabské dívky. Podporuje ho finančně a duchovně Evropská provincie Jednoty bratrské se sídlem v německém Hernnhutu (česky Ochranov), ta má sedm poboček v Čechách.

Z PALESTINSKÉ KUCHYNĚ

Palestinská kuchyně je velice chutná, zvykově se liší. V oblasti Gazy mají oblíbené mořské plody a ryby, koření chilli, zatímco na Západním břehu se vaří více z masa jehněčího nebo kuřecího, jí se hodně luštěniny a rýže.

anglicky mluvící kongregaci v kostele Vykupitele v Jeruzalémě.

ŠKOLSTVÍ

Palestinci přikládají velký význam vzdělání, 95,4 % dětí jsou žáky některé základní školy. Vzdělání získalo na významu po roce 1948, kdy se Palestinci stali uprchlíky – vzdělání jim umožňovalo získat v cizině zaměstnání. Palestinci mají přístup ke třem druhům škol – izraelským, palestinským a v 19 uprchlických táborech ke školám UNRWA (Úřad OSN pro pa-

Zvláštní pochoutkou je chléb pečený ve speciální peci tabún. Typické palestinské pokrmy jsou: hummus (pomazánka z cizrny), falafel (fritované kuličky z cizrny), kibbeh (masové koule s bulgurem), qatayef (sladké lívance). K základním potravinám se řadí sýry, ořechy a sirupy. Běžnými nápoji jsou káva, čaj, růžová voda a ovocné šťávy. Muslimové mají zapovězeno pít alkoholu, výjimečně se setkáme se speciálním chmelovým mokem taybeh vyráběným tradičně v malé vesnici na Západním břehu...
Z materiálů Českého výboru SDM

